

บทคัดย่อ

การศึกษา “ความเป็นปึกแผ่นทางสังคม ภายในและภายนอกครอบครัวของผู้สูงอายุ : กรณีศึกษา ชำราชากรเกษียณอายุ เขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับความเป็นปึกแผ่นทางสังคมของผู้สูงอายุ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความเป็นปึกแผ่นทางสังคมของผู้สูงอายุ ภายในครอบครัว และ ภายนอกครอบครัวในแต่ละมิติ และ 3) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของภูมิหลังทางสังคม (เพศ , อายุ , สถานภาพการสมรส , ลักษณะที่อยู่อาศัย) ของกลุ่มตัวอย่าง กับความเป็นปึกแผ่นทางสังคม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้ง และกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้มีจำนวน 305 คน ใช้วิธีการตอบแบบสอบถาม

โดยนำแนวคิดความเป็นปึกแผ่นทางสังคมมาศึกษาใน 2 บริบท คือ บริบทของภายในครอบครัว ประกอบด้วย 4 มิติ คือ ความเป็นปึกแผ่นทางสังคม เชิงการบรรทัดฐาน , ความเป็นปึกแผ่นทางสังคม เชิงการหน้าที่ , ความเป็นปึกแผ่นทางสังคม เชิงการปฏิสังสรรค์ และ ความเป็นปึกแผ่นทางสังคม เชิงความผูกพันทาง รวมทั้งศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคมของผู้สูงอายุ ได้แก่ เพศ , อายุ , สถานภาพสมรส และ ลักษณะการอยู่อาศัย โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้กับระดับความเป็นปึกแผ่นทางสังคม

ผลการศึกษาระดับความเป็นปึกแผ่นทางสังคมของผู้สูงอายุ พบว่า

1) ผู้สูงอายุยังคงมีความเป็นปึกแผ่นทางสังคม ภายในครอบครัว และ ภายนอกครอบครัวในระดับสูง

2) บริบทภายในครอบครัว ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงการหน้าที่มากที่สุด รองลงมา คือ ความสัมพันธ์เชิงบรรทัดฐาน ในขณะที่บริบทภายนอกครอบครัว ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงความผูกพันทางอารมณ์มาก และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายมิติ พบว่า ผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่จะมีความผูกพันกับสมาชิกนอกครอบครัวมากกว่ากับสมาชิกในครอบครัว ทั้งในแง่ของความสัมพันธทางสังคมโดยทั่วไป และ ในมิติต่าง ๆ ของความสัมพันธ์

3) ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ความเป็นปึกแผ่นทางสังคมของผู้สูงอายุ ภายในครอบครัว และ ภายนอกครอบครัวในแต่ละมิติ พบว่า ผู้สูงอายุมีความเป็นปึกแผ่นภายในครอบครัวสูง จะมีแนวโน้มว่ามีความเป็นปึกแผ่นภายนอกครอบครัวสูงเช่นกัน สำหรับเชิงความผูกพันทางอารมณ์ พบว่า ถ้าผู้สูงอายุมีความเป็นปึกแผ่นภายในครอบครัวต่ำ จะมีแนวโน้มว่ามีความเป็นปึกแผ่นภายนอกครอบครัวสูง

4) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ภูมิหลังสังคมกับความเป็นปีกแผ่นทางสังคม พบว่า อายุ เป็นคุณลักษณะเดียวที่มีความสัมพันธ์กับระดับความเป็นปีกแผ่นทางสังคม

5) นอกจากนึ่งานศึกษาครั้งนี้ยังได้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะสุขภาพกับความเป็นปีกแผ่นทางสังคมเพิ่มเติม ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นปีกแผ่นทางสังคมมีแนวโน้มมีความสัมพันธ์ทางตรงกับภาวะสุขภาพ

สำนักหอสมุด